

HET PEDAGOGISCH PROJECT

Door de gemeenteraad van 19 april 2004 werd onderstaand pedagogisch project goedgekeurd.

1. Gegevens met betrekking tot de situering van de onderwijsinstelling

Onze school is een LAGERE SCHOOL die behoort tot het officieel gesubsidieerd onderwijs. Het schoolbestuur is het gemeentebestuur van KAPELLEN.

- Als openbare instelling staat onze school open voor alle kinderen, welke ook de levensopvatting van de ouders is.
- De vrije keuze van de cursus godsdienst of niet-confessionele zedenleer is gewaarborgd.
- Dit pedagogisch project bepaalt de aard van het onderwijsaanbod binnen onze school. Van de leraren wordt geëist dat ze volgens de richtlijnen van dit pedagogisch project onderwijs verschaffen. Alle andere participanten worden verondersteld het pedagogisch project te respecteren.
- Beslissingen inzake gemeentelijk onderwijs behoren tot de bevoegdheid van de gemeenteraad.

2. Fundamentele uitgangspunten

Wat voor een mens, wat voor een maatschappij beogen wij met de opvoeding en het onderwijs?

1. Openheid

De school staat ten dienste van de gemeenschap en staat open voor alle leerplichtige jongeren, ongeacht hun filosofische of ideologische overtuiging, sociale of etnische afkomst, sekse of nationaliteit.

2. Verscheidenheid

De school vertrekt vanuit een positieve erkenning van de verscheidenheid en wil waarden en overtuigingen, die in de gemeenschap leven, onbevooroordeeld met elkaar confronteren. Zij ziet dit als een verrijking voor de gehele schoolbevolking.

3. Democratisch

De school is het product van de fundamenteel democratische overtuiging, dat verschillende opvattingen over mens en maatschappij in de gemeenschap naast elkaar kunnen bestaan.

4. Socialisatie

De school leert jongeren leven met anderen en voedt hen op met het doel hen als volwaardige leden te laten deelhebben aan een democratische en pluralistische samenleving.

5. Emancipatie

De school kiest voor emancipatorisch onderwijs door alle leerlingen gelijke ontwikkelingskansen te bieden overeenkomstig hun mogelijkheden. Zij wakkert zelfredzaamheid aan door leerlingen mondig en weerbaar te maken.

6. Totale persoon

De school erkent het belang van onderwijs en opvoeding. Zij streeft een harmonische persoonlijkheidsvorming na en hecht evenveel waarde aan kennisverwerving als aan attitudevorming.

7. Gelijke kansen

De school treedt compenserend op voor kansarme leerlingen door bewust te proberen de gevolgen van een ongelijke sociale positie om te buigen.

8. Medemens

De school voedt op tot respect voor de eigenheid van elke mens. Zij stelt dat de eigen vrijheid niet kan leiden tot de aantasting van de vrijheid van de medemens. Zij stelt dat een gezonde leefomgeving het onvervreembare goed is van iedereen.

9. Europees

De school brengt de leerlingen de gedachte bij van het Europese burgerschap en vraagt aandacht voor het mondiale gebeuren en het multiculturele gemeenschapsleven.

10. Mensenrechten

De school draagt de beginselen uit die vervat zijn in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en van het Kind, neemt er de verdediging van op. Zij wijst vooroordelen, discriminatie en indoctrinatie van de hand.

Hieronder sommen we de belangrijkste aspecten uit de rechten van het kind op:

- recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst;

- recht op vrijheid van vereniging en vrijheid van vreedzame vergadering;
- geen enkel kind mag onderworpen worden aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn of haar privé-leven, zijn of haar gezinsleven, zijn of haar woning, zijn of haar correspondentie, noch aan enige onrechtmatige aantasting van zijn of haar eer of goede naam;

- recht op toegang tot de massamedia; tot informatie en materiaal uit een verscheidenheid van nationale en internationale bronnen, in het bijzonder informatie en materiaal gericht op het bevorderen van zijn of haar sociale, psychische en morele welzijn en zijn of haar lichamelijke en geestelijke gezondheid;
- het recht op bescherming tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik;
- recht van een geestelijk of lichamelijk gehandicapt kind om een volwaardig leven te hebben, in omstandigheden die de waardigheid van het kind verzekeren, zijn zelfstandigheid bevorderen en zijn actieve deelneming aan het gemeenschapsleven vergemakkelijken;
- het recht op het genot van de grootst mogelijke mate van gezondheid en op voorzieningen voor de behandeling van ziekte en het herstel van de gezondheid;
- het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind;
- het recht op onderwijs. De staten verbinden zich ertoe het primair onderwijs verplicht te stellen en voor iedereen gratis beschikbaar te stellen;

- het onderwijs aan het kind dient gericht te zijn op:
- het bijbrengen van eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;
- het bijbrengen van eerbied voor de ouders van het kind, voor zijn of haar eigen culturele identiteit, taal en waarden, voor de nationale waarden van het land waar het kind woont, het land waar het is geboren en voor andere beschavingen dan de zijne of de hare;

- de voorbereiding van het kind op een verantwoord leven in een vrije samenleving, in de geest van begrip, vrede, verdraagzaamheid, gelijkheid van geslachten, en vriendschap tussen alle volken, etnische, nationale en godsdienstige groepen en personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking;
  - het bijbrengen van eerbied voor de natuurlijke omgeving.
- het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven;

- het recht te worden beschermd tegen economische exploitatie en tegen het verrichten van werk dat naar alle waarschijnlijkheid gevaarlijk is of de opvoeding van het kind zal hinderen, of schadelijk zal zijn voor de gezondheid of lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke of maatschappelijke ontwikkeling van het kind;

- het recht op bescherming tegen het illegale gebruik van verdovende middelen en psychotrope stoffen;
- het recht op bescherming tegen alle vormen van seksuele exploitatie en seksueel misbruik;
- het recht op bescherming tegen alle vormen van exploitatie die schadelijk zijn voor enig aspect van het welzijn van het kind.

3. Visie op basisonderwijs

De personeelsleden van onze school gaan uit van een aantal fundamentele elementen in de ontwikkeling van kinderen om de houding die ze aannemen t.a.v. mens en maatschappij te vertalen naar de ontwikkelingsmogelijkheden van de kinderen. Daarbij houden zij rekening met de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen.

Deze elementen situeren zich in drie velden nl:

- het veld van de basiskenmerken die de kern vormen:*

- het beschikken over een positief zelfbeeld;
- gemotiveerd zijn;
- zelf initiatief nemen;

b. het veld van de algemene ontwikkeling dat doelen omvat van meer algemene aard zoals:

- kunnen communiceren en samenwerken;
- zelfstandigheid aan de dag leggen;
- creatief en probleemoplossend omgaan met de omringende wereld;
- zelfgestuurd leren;

c. het veld van de specifieke ontwikkeling dat doelen omvat waarvan men de inhoud kan ordenen volgens leergebieden die in het onderwijs meer specifiek aan de orde zijn:

- lichamelijke opvoeding;
- muzische vorming;
- taal;
- wereldoriëntatie;
- wiskunde.

Deze drie ontwikkelingsvelden zijn geënt op “de wereld”, in zijn ruime betekenis. Het is de werkelijkheid waarin het kind gaat functioneren. Het kind leert de werkelijkheid begrijpen, wordt vaardig en ontwikkelt een positieve houding.

De kwaliteit heeft met andere woorden alles te maken met de fundamentele uitgangspunten die het schoolbestuur vooropstelt en die samen met de schoolgemeenschap concreet vorm krijgen. Vanuit dit pedagogisch project werkt het lerarenteam op zodanige wijze aan de realisatie van de vooropgestelde doelen, dat er recht wordt gedaan aan de kenmerken van goed basisonderwijs. Kwaliteit voor onze school betekent dus meer dan de mate waarin en de wijze waarop doelen worden gerealiseerd. De kwaliteit van onze school uit zich op de eerste plaats in het dagelijks pedagogisch klimaat, het samenlevingsmodel en de leef- en werkcultuur die er heerst.

De kenmerken van goed basisonderwijs zijn:

Samenhang

Een leergebieden- of vakkengesplitste benadering van de realiteit proberen wij zoveel mogelijk te vermijden. Kinderen beleven en ervaren de realiteit immers niet in

vakjes. Wij zorgen ervoor leersituaties te creëren die voor de kinderen herkenbaar zijn. De kinderen nemen de centrale plaats in. Kinderen moeten zich op de eerste plaats veilig en goed voelen op onze lagere school. De doelstellingen van het onderwijs in onze school hebben niet enkel betrekking op kennis opdoen. Ook het verwerven van inzichten, vaardigheden en attitudes met betrekking tot verschillende werkelijkheidsgebieden zijn belangrijk. Daarnaast dienen 'leren leren', 'probleemoplossend denken' en 'sociale vaardigheden' in verschillende leergebieden aandacht te krijgen.

Totale persoonlijkheidsontwikkeling

Via de aangeboden vorming worden alle aspecten van de persoonlijkheid in hun ontwikkeling gestimuleerd. Dit impliceert vaak, in de mate van het mogelijke individualiserend onderwijs.

Zorgverbreding

Een goede communicatie over en weer tussen kind en leraar, die ook rekening houdt met de huissituatie, is noodzakelijk om tot succesvolle oplossingen te komen.

Zorgbreedte betekent voor onze school dat er voldoende aandacht gegeven wordt in de omgang met en het inspelen op onderlinge verschillen die er zijn tussen de kinderen.

Soepele overgangen van kleuterniveau (zie samenwerkingscontract) naar lager onderwijs en tussen leeftijdsgroepen worden gecreëerd. Doorbreken van het traditionele leerstofjaarklassensysteem in de lagere school is mogelijk.

De schoolteamleden trachten hun onderwijs af te stemmen op de mogelijkheden van de individuele kinderen die ze op school begeleiden.

Dit impliceert dat de school aan een aantal organisatorische voorwaarden voldoet: overlegmogelijkheid, flexibele klasorganisatie. Daarnaast hebben de leraren de attitude om spontaan met elkaar over hun onderwijspraktijk te overleggen, te reflecteren op de eigen praktijk, de ouders bij het schoolgebeuren te betrekken en open te staan voor nieuwe inhoudelijke vormen van onderwijsondersteuning en -remediëren.

Zorgen dat kinderen zich goed en geaccepteerd voelen in onze school, er gaan functioneren en er plezier beleven, behoort tot de essentie van zorgverbreding.

Onze school bouwt differentiatievormen in met het oog op het ondersteunen van elk kind in zijn ontwikkelingsmogelijkheden.

Actief leren

Actief leren is het leren dat van het kind zelf uitgaat en door het kind spontaan als betekenisvol wordt ervaren. Het kind heeft belang bij wat het doet en gaat daarom volledig op in het anticiperen en oplossen van problemen.

De sociale communicatie tussen leraar en leerling en tussen leerlingen onderling is een essentieel onderdeel van dit interactieve proces.

Bij actief leren ligt de klemtoon eerder op het verwerken van, dan op de hoeveelheid aan leerinhouden. Kennis en inzicht zijn in die mate belangrijk dat zij gekoppeld kunnen worden aan denkhandelingen en strategische vaardigheden. Hierdoor worden ze voor het kind hanteerbaar binnen probleemsituaties en worden ze hefboomen voor actief leren en ontwikkeling.

Continue ontwikkelingslijn

Het aangeboden onderwijs wordt zowel naar moeilijkheidsgraad als naar inhoud afgestemd op de ontwikkelingsmogelijkheden en -behoeften van de leerlingen.

Aandacht voor 'continuïteit' binnen onderwijs betekent ook dat men de drempels tussen de verschillende fasen van de schoolloopbaan, tussen leergebieden (zie samenhang), tussen thuis- en schoolervaringen van de leerlingen, zo laag mogelijk maakt.

Alle begeleiders van het kind van onze lagere school streven deze continuïteit na. Voor de schoolteamleden betekent dit gelijkgerichtheid, stimuleren van een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn, afspraken maken en nakomen.

4. Doelen van de school

Het gaat hier om grote lijnen die onze school vastlegt om de fundamentele uitgangspunten en de visie op basisonderwijs te realiseren in de praktijk.

4.1 Samenhang

Samenhang betekent dat alle leergebieden zoveel als mogelijk geïntegreerd benaderd worden. Kinderen ervaren en beleven de realiteit niet in vakjes. De onderwijstijd wordt ingevuld met belangstellingsthema's en projecten.

4.2 Totale persoonlijkheidsontwikkeling

De school heeft aandacht om een evenwichtig vormingsaanbod na te streven waarbij alle ontwikkelingsdomeinen aan bod dienen te komen. Dit impliceert dat ook de sociale/emotionele ontwikkeling voldoende vulling moet krijgen. Daarbij is de sociale interactie tussen leraren en leerlingen en leerlingen onderling van essentieel belang. Er moet voldoende ruimte en tijd aangeboden worden om met elkaar te communiceren en samen te werken dit kan in de vorm van kringgesprekken en groepswerken. Een open, ongedwongen sfeer met respect voor elk individu impliceert ook een respectvolle omgang met iedereen van de groep.

4.3 Zorgverbreding

De school houdt rekening met de persoonlijkheidsverschillen van elk kind en hanteert instrumenten om de verschillen binnen de persoonlijkheidsontwikkeling te bepalen in het kindvolgsysteem.

4.4 Actief leren

De school creëert een positief klimaat waarbij elk kind naast specifieke kennis ook zelfstandig en op creatieve wijze vaardigheden en denkhandelingen kan ontwikkelen. De school verstrekt een creatief aanbod waarbij het kind spontaan kan anticiperen en reflecteren om leerattitudes te verwerven.

4.5 Continue ontwikkelingslijn

De school stelt concrete afspraken op i.v.m. terminologie en continuïteit binnen de leergebieden en de verschillende domeinen op klas- en schoolniveau. Ze biedt voldoende interactie in het schoolteam om gelijkgerichte afspraken i.v.m. methodes en didactisch handelen na te komen, te evalueren en erover te reflecteren. Ze ontwikkelt initiatieven om de overgang tussen kleuter en lager onderwijs vlot te laten verlopen. De school zoekt alternatieven voor het leerstofjaarklassensysteem om leerlingen optimale groeikansen te geven.

